ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛ МАНДАГ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 256 (8781)
ОКТЯБРИИН 29
СРЕДА
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

1918-1958

ВЛКСМ

40 жэл

Коммунизмын залуу байгуулагшадта алдар соло!

Мүнөөдэр түрэл Эхэ ороноймнай зол жаргалта залуу үетэнэй hаруул hайхан hайндэр—Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ой гүйсэбэ. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойе, КПСС-эй ерээтэбэшэ XXI съездые бүхы совет арадаймнай ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтажа байhан үедэ, коммунизмын илалта түгэс замаар манай ороной урагшаа дабшан хүгжэжэ байhан оршон байдалда гайхамшагта hайндэр тэмдэглэгдэжэ байна.

Үнгэрhэн 40 жэлэй саада тээ дэлхэйн пролетариадай багша Владимир Ильич Ленинэй үүсхэлээр, Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр гражданска дайнай шуурган соогуур залуушуулай Ленинскэ комсомол байгуулагдаа hэн. Тэрэ мартагдашагүй үдэрhөө хойшо Россин залуушуулай Коммунистическэ союз өөрын партиингаа ударидалга доро ябажа, Агууехэ Октябриин туйлалтануудые аршалан хамгаалжа, габьяата зам гаталан гараа. Мүнөө өөрынгөө зэргэдэ 18 миллион эрхим хүбүүд, басагадаа нэгэдүүлhэн залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ союз бүхы хүн түрэлтэнэй гэгээн гэрэлтэ ерээдүй — коммунизм байгуулагшадай түрүү зэргэдэ ябаха хуби заяатай ябалсана. Тиимэhээ Ленинскэ комсомолой түүхэ, тэрэнэй алдарта болон дайшалхы хэрэгүүд түрэл Коммунистическэ партиин түүхэтэй таhаршагүй холбоотой юм.

Манай Бурят ороноймнай комсомол — дайшалхы габьяатай, шэн габьяата ажалаараа арад зондоо алдаршуулhан ВЛКСМ-эй таhаршагүй хубинь мүн. Бурядай комсомолшууд болон залуушуул Совет засагай түрүүшын жэлнүүдhээ эхилэн Агууехэ Октябриин туйлалтануудые аршалан хамгаалха тэмсэлдэ нэгэн хүн шэнгеэр жагсажа, партизан отрядуудые байгуулhан, семеновшоод, японец дээрмэшэд болон сагаантаниие үй бута сохилхо, Байгалай үмэнэхи газар дээрэ шэнэ ажабайдал бэхижүүлхын түлөө ами наhаа хайрлангүй тэмсэhэн хэзээдэшье шэргэшэгүй түүхэтэй юм. Совет засагайнгаа, арад зонойнгоо сэнгэлиг hайхан ажабайдалай түлөө эдир залуу наhаяа үгэhэн Елена Волкова, Виктор Жданов, Павлик Юдин болон хэдэн баатарнуудайнгаа алдар нэрые хэзээдэшье мартахагүйбди.

Гражданска дайнай соробхилмо дүлэн соогуур залуу Совет республикые хамгаалхадаа эрэлхэг зориг, мүнхэрхэгүй баатаршалга гаргаhанайнь түлөө Эхэ оронойнгоо комсомолые дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаа hэн.

Шэрүүн шанга байлдаанай үедэ манай агууехэ багша В. И. Ленин комсомолой III съезд дээрэ түүхэтэ үгэ хэлэжэ, залуушуулай Коммунистическэ Союзай бүхы ажал ябуулгын уг зорилго тодорхойлhон, сэсэн мэргэн заабари үгэhэн байгаа. Ленин багшын энэ түүхэтэ заабари комсомолой саашанхи бүхы хүдэлмэриинь гол hуури болоо юм.

Дайнай hүүлээр комсомолой организацинууд хаа хаанагүй амгалан тайбан ажахын болон соёл культурын байгуулалтада угаа ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаа. Ороноо индустриализацилха, хүдөө ажахыда колхозой ажал эмхидхэхэ, орон доторoo культурна революци ябуулха ленинскэ түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ комсомолой үүргэнь, шэн габьяань ехэ байгаа. Партиин организацинуудай хүтэлбэреэр Бурядай АССР-эй комсомолшууд болон залуушуул томо томо предприятинууд, колхоз, совхозуудые эмхидхэлсээ. Мүнөө Улан-Удын паровозо-вагонно заводой барилга дээрэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй болон Бурядай обкомой путёвкоор ерэhэн 1500 гаран комсомолшууд хүдэлhэн байна.

Ажал хүдэлмэридөө эдэбхи үүсхэл гаргаhанай, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй түлөө комсомол 1931 ондо Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа hэн. Манай орон дотор социализм байгуулха тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ комсомол ябаhан юм.

Коммунистическэ партиин хүмүүжүүлhэн Ленинскэ комсомол Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ айхабтар ехээр шалгарhан байна. Бүхы соёрхолтадтаяа хамта республикымнай 12 мянга үлүү комсомолшууд дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ германска фашизмhаа Эхэ ороноо хамгаалалсахаяа өөрын hайн дураараа мордоо hэн. Шэрүүн шанга тэмсэлэй жэлнүүдтэ фронт болон тылдэ Бурядай комсомолшууд, залуушуул шэн зоригтойгоор тэмсэжэ, дайсаниие дараха хэрэгтэ арюун hайхан хубитаяа оруулаа. Хэдэн мянгаад хүбүүд, басагаднай үндэр дээдэ шанда хүртэhэн, комсомол Ленинэй орденоор шагнагдаhан юм.

Арадайнгаа ажахые hэргээн бодхоохо, улам саашадань хүгжөөхэ бүгэдэ арадай хүдэлөөндэ оролсоод, ВЛКСМ түрүүшын зэргэдэ ябалсаhан, улад зондоо алдаршуулhан ёhо заншалаа, нэрэ хүндэеэ бүри арьбадхаhан байгаа. Жэшээлэн хэлэхэдэ, 1948 ондо 100 мянган залуу хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа Эхэ орондоо элидхээ hэн. Советскэ залуушуулые коммунистическэ үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ талаар Эхэ оронойнгоо үмэнэ элитэ ехэ габьяатай байhанайнгаа түлөө комсомол Ленинэй орденоор шагнагдаа hэн.

Манай ороной ажабайдалда, бүхэдэлхэйн коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ КПСС-эй XX съезд туйлай ехэ түүхэтэ удхашанартай. Тус съездын шиидхэбэринүүд комсомолой бүхы ажал ябуулгада айхабтар ехэ нүлөө үзүүлhэн, экономико болон культурые улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ тэрэнэй үүргэ, харюусалгыень бүри дээшэлүүлhэн байна. Жэшээнь, партийна организацинуудай хүтэлбэреэр гансахан манай республикын ажалшад hүүлэй жэлнүүдтэ 250 мянган гектар шэнэ болон боро газар ашаглаhан байна. Энээндэ комсомолшуудаймнай габьяа горьтой. Социалистическэ байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсаhанай, илангаяа шэнэ газар ашаглаhанай түлөө ВЛКСМ табадахи орденоор — Ленинэй орденоор шагнагдаhан байгаа. Эхэ ороной барюулhан энэ шан комсомолой шэн габьяае үндэрөөр сэгнэхэhээ гадна, саашадаа хүбүүд, басагадай шэнэ баатаршалга харуулха байhандань партиин, арад зоной найдажа байhые гэршэлнэ.

ВЛКСМ-эй түүхэтэ XIII съезд, тэндэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ комсомолой ажал хүдэлмэридэ тон ехэ удхашанартай. Парти, правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон, алдарта Ленинскэ комсомол мүнөө үедэ шэнэ шахта болон түмэр харгынуудые, химическэ промышленностиин предприятинууд болон «комсомолой нөөсэ» байгуулна. Ойрын жэлнүүдтэ мяха, hү, тоhоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхэ гэhэн бүгэдэ арадай тэмсэлдэ комсомол эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оронoймнай залуушуул бүгэдөөрэн шармайн оролсожо, ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтажа байна. Гансахан манай республикада энэ мүрысөөндэ 1000 шахуу комсомол-залуушуулай бригаданууд оролсоод, 312-ынь байгша оной 9 hара соо жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Ажал хүдэлмэридөө алмалта арьбалалта хэжэ, ВЛКСМ-эй hайндэр хүрэтэр 17 миллион түхэриг «комсомолой нөөсэдэ» оруулха гэhэн уялгаяа областной комсомольско организаци нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Мүнөө «комсомолой нөөсэдэ» 20 миллион гаран түхэриг оруулагданхай, 5100 тонно түмэрэй хаядаhан суглуулагдажа, гүрэндэ тушаагданхай.

Мүн хүдөөгэй комсомолшууд өөhэдынгөө гайхамшагта hайндэрые эрхим hайнаар угтаба. Республикымнай бүхы залуу hаалишад 9 hарын турша соо дунда зэргээр 1000-гаад литр hү үнеэн бүриhөө hааган. Мүрысөөндэ шалгарhан түрүүшүүлэй зэргэдэ Кударын аймагай «40 лет Октября» колхозой хонишон Дарима Хандажапова, Бичурын аймагай «Победа» колхозой гахайшан Наталья Некипелова болон хэдэн арбаад эрхимүүдэй эрхимүүд ябалсана.

Республикымнай комсомолой организацинууд гурбан жэлэй соёлой добтолгодо оролсоод, залуушуулые хүмүүжүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйланхай.

Алдарта hайндэрөө тэмдэглэжэ байhан бүхы советскэ залуушуул, тэрэнэй түрүү отряд—Ленинскэ комсомол ажал хүдэлмэреэ улам бүри hайжаруулжа, түрэл Коммунистическэ партиингаа, арад зонойнгоо үндэр этигэл найдабарида харюу болгон, коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ саашадаашье үнэн сэхэ байха хүсэ шадалаа гамнахагүй гэжэ этигэнэбди.

Коммунизмын залуу байгуулагшадта алдар соло!

Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр—урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

Даабаряа 380 процент дүүргэнэ

Хэрэгшэ жэл мотор заhабарилгын Улан-Удын заводой начальнигай үүдэтэ залуухан хүбүүн орожо, ажалаха хүсэлэнтэй байhанаа мэдүүлбэ бэлэй.

— Ажалнай орёо байха, хэр ажаллажа шадаха гээшэбта» гэжэ заводой начальнигай хэлэхэдэнь, тэрэ хүбүүн иигэжэ харюусаа hэн:

— Би ажаллажа шадахаб.

Заводой начальник залуу хүбүүнэй хэлээшые зүбшөөжэ, электроцехтэ хүдэлгэхөөр абаа бэлэй. Тэрэ гэhэнhээ хойшо жэл шахуу саг үнгэрөө, энэ үе соо залуу хүдэлмэришэн Геннадий Соков дүй дүршэлтэй түрүү хүдэлмэришэн болонхой.

Нүхэр Соков комсомолой 40-дэхи ойн, партиин XXI съездын хүндэлэлдэ шэнэ уялга абахадаа, үдэр бүриингөө даабарие 380 процент хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ шиидээд, тэрэнээ хүндэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

С. Черненко.

Курумканайхидай бэлэг

Курумканай комсомолшууд алдарта 40 жэлэйнгээ ойе ажалай бэлэгээр угтаба. Аймагай колхозуудтахи комсомол-залуушуулай 48 отара, 7 ферма hооhо абаха, hү hааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү гэрээ гаранхай. Эдэ фермэ, отарануудай малшад ... дүүр...

С. Ангабаев.

Үгэдөө хүрэбэ

Иволгын аймагай «Кожевник» гэжэ олзоборилгын артелиин комсомолшууд, залуушуул ВЛКСМ-эй 40-дэхи ойн үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэхэ уялга абаа hэн. Мүнөө тэдэнэр хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, түсэбөө болзорhоонь урид, октябриин 20-до дүүргэбэ.

Артелиин габшагай, бэрхэ залуушуул түсэбhөө гадуур ажаллажа эхилээ. Эрхим комсомол нүхэд Владимир Каширихин, Виктор Бурлаков, Валентина Алексеева, Галина Зубкова, Анатолий Полянкин болон бусад халаанайнгаа даабарии 180—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

К. Лубсандоржиев.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ВЛКСМ-эй Бурядай областной организациин түрүү комсомолшуудые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Комсомолой организациин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаhанайнь, үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйлаhанайнь түлөө, ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар иимэ хүнүүдые шагнаха:

1. **Абрамов** Сергей Никифоровичые—270-дахи барилгын-монтажна поездын хүдэлмэришэн, комсомолой гэшүүн.
2. **Андреева** Лидия Иннокентьевнае—Усть-Баргажанай загаhанай заводой хүдэлмэришэн, комсомолой организациин комитедэй секретарь.
3. **Бадмаев** Санжижап Сультимовичые—ВЛКСМ-эй Закаменай айкомой нэгэдэхи секретарь.
4. **Бадмаев** Тогтохо Доржиевичые—Иволгын аймагай Харганаагай клубые даагша, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолой организациин комитедэй секретарь.
5. **Бадмаева** Лидия Николаевнае—Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан, комсомолой гэшүүн.
6. **Баранова** Нина Ивановнае—КПСС-эй Тарбагатайн айкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедэй библиотекарь, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь.
7. **Богданов** Нестер Георгиевичые—Иволгын аймагай участогай мелиоратор, «Заветы Ильича» колхозой комсомолой организациин секретарь.
8. **Викентьева** Фаина Николаевнае—Үдын модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэн, комсомолой гэшүүн.
9. **Воробьев** Иннокентий Филаретовичые—Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо, комсомолой организациин комитедэй секретарь.
10. **Галданов** Николай Англиевичые—Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон, комсомолой гэшүүн.
11. **Гомзякова** Галина Иннокентьевнае—Улан-Удын лесотехникумэй багша, комсомолой организациин комитедэй секретариин орлогшо.
12. **Гурина** Александра Евстратьевнае—Баунтын аймагай Россошинско участогай больницые даагша, «Путь к коммунизму» колхозой комсомолой организациин комитедэй секретарь.
13. **Дамбаев** Октябрь Гармаевичые—ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь.
14. **Дашинимаева** Долгор Дымбрыловнае—Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон, комсомолой гэшүүн.
15. **Десятова** Вера Филипповнае—Торин аймагай Свердловой нэрэмжэтэ колхозой хонишон, комсомолой гэшүүн.
16. **Доржиева** Цырен-Долгор Памаевнае—Кударын аймагай «40 лет Октября» колхозой hаалишан, комсомолой гэшүүн.
17. **Дугаржапова** Надежда Чимитовнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой хонишон, комсомолой гэшүүн.
18. **Жарников** Станислав Васильевичые—Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой комбайнер, комсомолой гэшүүн.
19. **Заиграев** Григорий Григорьевичые—ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.
20. **Иваныгин** Леонид Тихоновичые—834-дэхи барилгын-монтажна поездын экскаваторщик, комсомолой гэшүүн.
21. **Колесникова** Валентина Устиновнае—Улан-Удын сэмбын фабрикын мотальщица, бүд нэхэлгын цехын комсомолой организациин бюрогой секретарь.
22. **Конечных** Валентин Прокопьевичые—Бичурын аймагай Бага-Куналейн дунда hургуулиин түүхэ заадаг багша, комсомолой гэшүүн.
23. **Королев** Борис Петровичые—«Джидастрой» трестын комсомолшууд-залуушуулай бригадын бригадир, комсомолой организациин комитедэй секретарь.
24. **Кречетова** Клара Дмитриевнае—Тимлюйн цементын заводой главна бухгалтерай орлогшо, комсомолой организациин комитедэй секретарь.
25. **Кузьмин** Григорий Ивановичые—Бичурын аймагай мелиоратор, комсомолой гэшүүн.
26. **Машинский** Владимир Григорьевичые—Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой паровоз хабсаралгын цехын зэдшэн, комсомолой организациин группын секретарь.
27. **Морокова** Ольга Дорофеевнае—комсомолой гэшүүн.
28. **Мурзина** Серафима Фирсановнае—Улан-Удэ городой 35-дахи дунда hургуулиин биологиин багша, комсомолой гэшүүн.
29. **Набиулина** Менегадия Галиаскаровнае—154-дэхи трестын шэрэшэн, комсомолой гэшүүн.
30. **Нацова** Таиса Гениновнае—Зүүн-Сибириин түмэр замай 65-дахи hургуулиин ахалагша вожата, комсомолой гэшүүн.
31. **Некипелова** Наталья Дмитриевнае—Бичурын аймагай «Победа» колхозой гахайшан, комсомолой гэшүүн.
32. **Немеров** Леонид Владимировичые—комсомолой организациин комитедэй секретариин орлогшо.
33. **Нуртынова** Розалия Абдуловнае—Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайшан, комсомолой гэшүүн.
34. **Ожигов** Иван Николаевичые—«Молодёжь Бурятии» газетын редактор, комсомолой гэшүүн.
35. **Панфилов** Иван Николаевичые—ВЛКСМ-эй Баргажанай айкомой нэгэдэхи секретарь.
36. **Пахомова** Тамара Иудовнае—Заиграйн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой социальна тэдхэмжын таhагай счетовод, комсомолой гэшүүн.
37. **Пешков** Михаил Прохоровичые—Улан-Удэ городой 2-дохи спецуправлениин прораб, комсомолой гэшүүн.
38. **Пивоваров** Виктор Григорьевичые—ВЛКСМ-эй Заиграйн айкомой нэгэдэхи секретарь.
39. **Раднаев** Лев Будаевичые—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой главна агроном, комсомолой организациин комитедэй секретарь.
40. **Ревякина** Мария Алексеевнае—Кяхтын хониной совхозой хонишон, комсомолой гэшүүн.
41. **Рудник** Андрей Андреевичые—Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой вагон хабсаралгын цехын слесарь, комсомолой гэшүүн.
42. **Садыева** Александра Шагдуровнае—Түнхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан, комсомолой гэшүүн.
43. **Смолин** Александр Владимировичые—ВЛКСМ-эй Бичурын айкомой нэгэдэхи секретарь.
44. **Сопин** Юрий Михайловичые—Мысовая станциин главна кондуктор, комсомолой гэшүүн.
45. **Спиридонов** Федор Ульяновичые—ВЛКСМ-эй Заиграйн айкомой секретарь.
46. **Суворов** Владимир Уладаевичые—Байкало-Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой гэшүүн, комсомолой гэшүүн.
47. **Суранов** Григорий Романовичые—Улан-Удэ станциин паровозно депогой машинистын туhалагша, комсомолой гэшүүн.
48. **Суханов** Иван Афанасьевичые—Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряан ажалай бригадын бригадир, комсомолой организациин комитедэй секретарь.
49. **Тарчинская** Милица Борисовнае—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентка, комсомолой гэшүүн.
50. **Федотов** Роман Михайловичые—ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой секретарь.
51. **Хандажапова** Даримые—Кударын аймагай «40 лет Октября» колхозой хонишон, комсомолой гэшүүн.
52. **Хлебодарова** Анна Петровнае—Иволгын аймагай «Третья пятилетка» колхозой hаалишан, комсомолой гэшүүн.
53. **Хосомоев** Ким Лопсоновичые—Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй РТС-эй слесарь, комсомолой гэшүүн.
54. **Цыренжапова** Харло Цыренжаповнае—Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон, комсомолой гэшүүн.
55. **Шабогоров** Виктор Прокопьевичые—ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.
56. **Ячменева** Галина Константиновнае—ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо **П. ЧЕПАРИН.**

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ОСТРОВСКАЯ.**

Улан-Удэ город. Соведүүдэй Байшан.
1958 оной октябриин 28.

Коммунис партиин туһалагша—

МАНАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ойн баярай үдэрые ажалай эрхим амжалтаар угтаһан комсомолшууд—Улан-Удын сэмбын фабрикын аппаратно-эрэлгын цехын халаанай мастер Е. Хадыкова, ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын цехын электромонтер Т. Очиров, мяха-консервын комбинадай консервын банкануудые шалгагша Н. Тарова, Улан-Удын түмэр харгын станциин вагонуудые шалгагша А. Мальцев.

Мүнхэдөө залуу байхал!

Бурят арадай залуу үетэн шэнэ һайхан сагта түрэһэн жаргалаа хүсэд эдлэжэ эхилээ бэлэй.

Залуу наһанай һайндэрһөө һайхан юумэн дэлхэй дээрэ бии юм аал?! Хүнгэн солбон гэшхэсээр дабшаһан шииираг мундуу хүбүүд, басагадай хонгёо энеэдэн, хошон зугаа ээдэлнэ. Инаг дуранай, дэлгэр баян сэдьхэлэй сэсэгээр хоншуутаһан номин агаар... Тиимэ даа, нээрээшье залуу наһанай...

Алдарта 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ерэхэдээ, манай комсомол үбсүүн дээрээ табан орден яларуулан орожо ерэнхэйл! Эдэ орденуудаарнь комсомолой бүхы наһые ойндоо һэргээн һанахаар лэ. Түрүүшынь орден харагты. Хуушарад гэһэн лентэтэй, дариин үнэрөөр ханалтаһан Улаан Тугай орден харахадатнай, танай нюдэндэ мартагдашагүй граждан дайнай үеэр манай сэрэгэй урда намилзадаг илагдашагүй Улаан туг һанагдаадхихал. Хоёрдохи орденинь мүн лэ Улаан Тугай. Энэнь—Ажалай Улаан Туг. Граждан дайнай һүүлээр, һандарһаһан заводуудай үлэн хооһон хүдэлмэришэдтэ абаашажа ябаһан хүдөөгэй залуушуулай улаан хамбын талхата, мяхата ашаанай урда иимэ туг гал шэнгеэр улаабхидаг һэн гээд, хараһан нүхэд хэлэхэ байха. Саада тээнь Ленинэй орден. Юундэшьеб, энэ орден хаража байхадаа, Александр Матросовые ойндоо оруулхат, Краснодоной баатарлиг залуушуул тухай бодол түрэхэ... Үшөө Ленинэй орден... Баһа Ленинэй орден! Иимэл даа манай Комсомол! Хүдэр ээмүүдынь хүнэй даашагүй хүндэ ашаа даажа гараа. Иимэһээ:

«Даляа ургаагүй дааган боро
Дабаагаа хайшан гээд дабаха юм
аа́б?»—

гэжэ комсомол тухай хэншье дуулаагүй. Дабагдашагүй дабаануудые дабаа, абташагүй бата хэрэмүүдые абаа. Комсомол залуу наһанай һайндэртэ ерээд, амаршалгын баяраар гарыень бажуухадаа, альганайнь арһанай холоонги шэрүүниие бү гайхаарайгты. Ажалайшье лопата хүрзэ, дайнайшье буугай хүрзэ—алиниииншье хүнэй гар холоодог. Комсомол залуу наһанай үүлэгүй сэлмэг огторгой мэтэ нюдэ руу сэхэ харагты. Эхэ оронойнгоо урда, түрэһэн эхынгээ, нүхэдэйнгоо урда, инаг гансынгаа урда һэшхэлээр сэбэр хүнүүдэй нюдэн иимэ байдаг.

Комсомол түрэһөөр дүшэн жэл болоо. Энэ гайхамшагта һайндэрөөр дашарамдуулан, солото юбилярай алтан дэлхэйе анха хайшан гээд гэшхэһые, эдир наһанайнь тэрэ холын үдэрнүүдые богонихоноор һануулаад абая. Тэрэ холын үе сагууд нэерээд, үнгэрөөгүй, илалтыень хаража байнабди. Тэрэ эхинэй үдэрнүүдтэ тэмсэжэ унаһан хүнүүдэй хүүр үрмэдэһэ халаахайда дарагдажа, нэрэнүүдынь мартагдаа бэшэл. Манай революциин агуу түүхэ соо баатар нэрэнүүдһээнь унтаршагүй мүнхэ дүлэн соробхилжо, хүүр дээрэнь саг галабай эрьесэһээ жэбэрдэггүй гранит хүшөө бодонхой. Тэрэ хүшөөгэй урда ошожо, энэ октябриин 29-нэй үдэр май һарын улаан сэсэгүүдые дурасхаал болгон табия. Тэрэ агуу түүхын номые урдаа дэлгэн, мүнхэ хуудаһануудыень һэхэе.

Комсомолой дүшэн жэл тэмдэглэхэдээ, 1918 оной октябриин 29-һөө тооложо эхилнэбди. Яахадааб гэхэдэ, энэ үдэр Москвада хүдэлмэришэн ба таряашан залуушуулай I Бүхэроссийска съезд нээгдээ юм. Тэрэ съезд дээрэ комсомол энэ нэрэсэ абаһан, устав болон программаяа баталһан байгаа. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, энэ съезд дээрэ комсомол бии болоо бшуу. Гэбэшье комсомолнай тэнгэриһээ тэб гэжэ буугаагүй. Бүри 1917 оной февральда хаанта засагай унахаһаа эхилээд, залуушуул олоороо революционно хүдэлөөндэ хабаадажа эхилһэн юм. Большевигүүдэй парти залуушуулые өөрынгөө анхаралһаа газаа тээ нэгэтэшэ орхёогүй. Большевигүүд VI съезд дээрээ залуушуул тухай асуудал табижа, залуу үетэниие хайшан гээд зүб замаар—коммунизмын замаар—шэглүүлхэб гэжэ тодорхойгоор хэлсэһэн, зохистой шиидхэбэри гаргаһан байна. Тиимэ болохолоороо, комсомолой һаял түрэжэ байхада, үлгы шадарнь эрэлхэг Коммунис парти һахижа байгаа бшуу. Комсомолнай Коммунис партиин анхарал энхэрэл хоёрые хододоо өөр дээрээ үзэһөөр ерэһэн түүхэтэй.

Манай суута комсомолой түрэһэн 1918 он, хэнэйшье мэдэһээр, гол түлэб граждан дайнай үе болоно. Тиимэһээ комсомолой үлгын хажуугаар ухэр буунууд наяржа, морин сэрэгэй һэлмэнүүд эшхэржэ байгаа бэлэй гэхэдэ, алдуу гарахагүй. Тэнгэриин дуун, сахилгаан соогуур мүндэлдэг ямар нэгэн үльгэрэй баатар мэтээр иигэжэ манай комсомол түрөө һэн. Ямар шэрүүн сагта, ямар гал дүлэн соо революционно залуушуулай I Бүхэроссийска съездын болоһониинь тэрэнэй тогтоолһоо элирнэ:

«...Дэлхэйн контрреволюци бидэнэй зүгһөө хатуу сохилтодо хүртэхэ. Хамаг революционно эрмэлзэлгэсэ, хамаг залуу хүсэсэ энэ тэмсэлдэ зорюулхабди»... Иигэжэ үшөө үлгытэй шахуу байхадаа, комсомолнай шахаа тангаригаа үгэһэн юм. Энэ тангаригтаа комсомолнай хододоо үнэн сэхэ ябаа, хойшодоошье энэ тангаригтаа урбахагүй.

Мүнөөдэрэй агуусхэ илалтануудай толондо һарgaһан манай зарим нүхэд тэрэ түрүүшын жэлнүүдэй бэрхэшээлые бэлэхэнээр мартахаяа һанадаг. «Захиралта үгтөө: хүбүүниинь—баруун тээшэ, хүүхэн инагынь—нүгөө тээшэ мордоо»,—гээд дуулахадамнай һөөл бэлэн байбашье, үнэндөө залуу республикын ами наһанай асуудал шиидхэгдэжэ байгаа ха юм. Хэды зэргын аюулай орой дээрэмнай баглайраад байһые Ленинэй иимэ үгэнүүд элирүүлнэ: «Хэрбээ үбэл болотор Уралые абажа шадаагүй һаамнай, революци лаб лэ хосорхонь гээд һананам»,—гээ һэн. Колчагай 130 мянган сэрэгтэй армиин урдаһаа хамаг хүсэсэ табихыень арад зоноо уряалан, агуусхэ вождимнай 1919 оной хабар тиигэжэ бэшэһэн юм. Энэ шэрүүн сагта «Райком хаагдаа. Булта фронт мордоо»—гэһэн сонсхол комсомолой райкомуудай үүдэндэ хадагдадаг болоһон байгаа.

Энэ хадаа наһаа нэмээжэ Улаан Сэрэгтэ ороһон 14-тэй Аркадий Гайдарай полкын командир ябаһан үе. Энэ хадаа залуухан бурят, арбан найматай Павел Балтахиновай түрүүшын бурят морин сэрэгэй урда, гартаа Улаан тугтай табаруулжа ябаһан үе. Энэ хадаа урдань хаанта России булан бушаагаар, сүлэлгэ хаатаргын хизаарнуудаар һууһан арадуудай һэрижэ, эртын үргы сэсэг мэтээр түрүүшынгээ тэмсэлшэдые ургуулжа байһан үе. Энэ хадаа хамаг хаалта дэлбэ сохижо, харьялһан залуу наһанай үе мүн.

Ехэ шуһаар, гайхамшаг зоригоор абтаһан комсомолой түрүүшын, дайшалхы Улаан Тугай орденой урда һэхэрэн һүгэдэе!

Хархис байдалай хэрэмүүдые, хаанта засагай үлэгдэлнүүдые бута сохихонь хүшэр байгаа. Харин һандарһан ажахыгаа, сусагдашаһан гэр булангаа, шэнэ байдалаа һэргээхэ, зохёохо гээшэ сасуулхын аргагүй хүшэр! Энэ хэрэгтэ хамсыгаа шуужа ороошодой түрүү зэргэдэ баһал комсомолнай ябаһан юм. Үнэниие нюугаад яахаб, зүдэрхэеэ һанад гэһэн: самсань хахархай, сабхиин оронд хүлдэнь даар дабхи орёолтонууд, бэень—туранхай, хотонь—үлэн байгаа. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, Тоня Тумановагай урда Павка Корчагин ямараар зогсоо һэм, тон тиимэ. Мүн лэ тиимээр нюдадынь галтай хурсаар гэтэнэ, тэндэнь үшөө зуун жэлдэ дууһахагүй зориг бадарна.

Бодохогүйгөөр һандараа гэһэн заводууд ами орожо эхилээ. Тэдэнэй эдихэ хилээмэниинь болохо шулуу нүүрһэн Донбассата малтагдаад, вагондо ашагдадаг болоо бэлэй. Хүнэй бэеын һудал шэнгеэр аржыса хүрмэлдэһэн түмэр харгын рельсэнүүд дээгүүр иишэ тиишээ шулуу нүүрһэтэй составууд залгаа залгаа ошодог болоо. Залуухан машинистын нюуртань нюдэн шүдэн хоёрһоо бэшэ сайбалзаха юумэн үгы—хөө хара... Теэд тэрэ жолоодогшын энеэбхилхые харыт: Эхэ оронойнгоо һэргэжэ, бодожо, хүсэ орожо байхада иимээр энеэбхилдэг байгаа.

Тэрэ үедэ комсомолой хүдөө нютагаар ябуулһан ажал юунтэй тэнтэй гээшэб! Хүдөөгэй залуушуул Москва, Ленинградай хүдэлмэришэн залуушуулда хаана хүрэхэнь һэм—революционно дүй дүршэлөөрөөшье, һургуулиараашье бага байгаа. Тиихэдэ үшөө мухар һүзэгэй бусайдашаһан гүльмэ тэдэнэй ой ухаас орёоһон зандаа байгаа бшуу. Комсомол тиишэ эрхим түрүү хүбүүд, басагадаа эльгээжэ, арад зоной дунда гэгээрэлгын хэды ехэ хүдэлмэри ябуулаа гээшэб!

Бурядай комсомолшууд хуушан барга заншалтай, илангаяа шажанай адхаг һэжэгтэй, хамаг юумэнһээ айха түбэгшээхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэжэ эхилээ һэн гэдэг. Сабдаг лусуудай аюумшагта хорлолгоор тэдэниие айлгаха гээдшье туршахадань, залуушуул сухаряагүй. Хойто түрэлдөө арба найман тамада унахат гэжэ занаадшье үзэхэдэнь, залуушуул урдаһаань Дарвинай һургаал уншажа ороо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай урда тээ манай арад социализм байгуулжа үрдеэд, илалтын жаргал эдлэжэ эхилээ бэлэй. Дайнай урда тээхэнэ арбан долоо—найма наһаяа хүсэжэ ерэһэн залуушуулые һанадагби. Минии аха, эгэшэнэрэй үетэн сасуутад юун гэһэн бэлиг шадабари ехэтэй хүнүүд болож ябаа һэм!

Агуу нангин дайнда тэдэ залуушуулай нилээд олониинь унаһан байгаа. Мүнөөдэрэй хонгор нара хаража, мүнөө һүниин аажам һарын мүнгэн гэрэл доро дурлалсажа ябаһан залуушуул,—бидэнэр манай жаргалые үбсүүгээрээ хамгаалжа унаһан тэдэ баатар аханараа хэзээдэ мартаха ёһогүйбди. Тэдэнэй нангин түхэл дүриие гайхамшагта поэмэнүүд соо, гранит, бронзоор шудхаһан памятнигуудта мүнхэлхэ ёһотойбди.

Дайнай эхилхэдэ найма наһатай байһан би тэрэ залуушуулай нэгэнтэй ойр зуура хамта ябалсаад үзөө һэм. Ушар юуб гэхэдэ, зунай бүгшэм халуунһаа тэшхээд, колхозой клуб соо ошожо хонодог байгааб. Тэндэ нэгэ үдэшэ Зүгдэр Нолиев унтаряа монсогойлон тэбэреэд орожо ерээ бэлэй. Тэрэмнай ходол нэгэ тээшээ яаража ябадаг, түргэн гэшхэстэй хүбүүн һэн. Баруун тээ дайн боложо байһан үе. Үдэртөө газетэнүүдһээ уншаһан һониноо намда хөөрөөд, фашистнарай ээрхэлгэ тухай хэлэжэ байтараа, Зүгдэр харайжа бодоод: «Эх тэдээниие! Няза сохихо хэрэгтэй! Нохосуудта гам хайра байхагүй!»—гээд клуб соогуур урагша хойшоо ябасагаадаг һэн. Фронт эльгээхые гуйжа мэдүүлгэ бариһан юм. Удангүй Зүгдэр армида абтажа, һаатангүй сэхэ дайнда ороод, Эхэ оронойнгоо түлөө эрэлхэгээр тэмсэн, унаа бэлэй.

Теэд уйдаха хэрэггүй. һайндэр дээрэ нюурнууд сэлмэг, дуунууд хүхюун, сэдьхэл сэлеэтэй байха ёһотой. Зүгөөр уйдахагүй юумэбди гээд, тэдэ нүхэдөө мартаха бэшэбди. Баяр зугаагай түлэг дунда баранда нэгэн доро бодожо, нэгэ минутын шэмээгүй зогсолгоор эрэлхэг залуу — мүнхэ залуу! — аханарайнгаа дурасхаалыень хүндэлэе.

Үе бүхэндэ залуу наһанай урда шэнэ шэнэ, ондо ондоо зорилгонууд табигдадаг ха юм. 1945 ондо табатай байһан үхибүүд мүнөө арбан найма наһаяа хүсэжэ ерээ. Александр Матросовой, Сергей Тюленинэй, эрэлхэг ябадалда атаархадаг халуун зүрхэтэнэй хэхэ юумэн яһала бии. Баатаршалга гээшэ гансал дайнда, дайсанай толгой таһа сабшажа хаяха үедэ гаргагдадаг бэшэ, мүн баһа дүрбэн ханатай дулаахан байраһаа холодожо, хүнэй хүлэй гэшхээгүй шэнэ газарта майхан татаад, түмэн жэлдэ түмэрөөр эсхүүлжэ үзөөгүй хүрьһэн дээрэ шэниисэ залаалуулжа байхада мүндэлдэг лэ! Казахстан, Алтай, Сибириин захагүй үргэн шэнэ газар эдлэхые манай партиин уряалхада, 350 мянган комсомолшууд болон залуушуул тиишэ ошоһон байна. Кремлиин Ордон соо парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй урда үгэ тангаригаа үгөөд, гайхамшагта манай залуу үетэнэй Алтай, Сибирь худар ошоһыень һанана бэзэ. Комсомолой үбсүүн дээрэхи табадахи орденинень харагты. Шэнэ газар элдэжэ, үзэгдөөгүй үндэр ургаса абаһанайнь түлөө үгтэнхэйл.

Солото комсомолнай 40 жэлэйнгээ ойе угтажа байна. Он жэлэй ошохо бүри тэмдэглэхэ ехэ ойнууд, магтаха олон габьяануудай тоо ургажал байха ааб даа. Далан жэлэйшье, зуун жэлэйшье ой гэжэ байха. Теэд комсомол зуу хүрэбэб гээд үһэеэ сайха, үбгэрхэ бэшэл. Зуун наһатайшье һаа, хонгор залуу, сэлмэг нюдэтэй, хүхюун дуутай ябаха. Энэ гурим бариматалан, иигэжэ хэлээд дүүргэе: мүнхэдөө залуу комсомолнай мүнөөдэр 40 хүрэбэшье, 18-тай зандаа! Мүнхэдөө залуул!

Н. ДАМДИНОВ.

Дурасхаалта он жэлнүүд...

Түрүүшын ячейкэнүүд

Бурядай түрүүшын большевигүүдэй нэгэн Матвей Амагаев хорёод ондо манай партиин ЦК-гэй Дальбюродо хүдэлдэг байгаа. Энэ нүхэр залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргаһан юм. Тэрэнэйнь ашаар Бурядай залуушуул комсомолдо орожо эхилээ һэн. Тэрэ үеэр Василий Ромаев, Бау Дашипылон болон бусад хэдэн хүн комсомолдо ороо бэлэйбди.

Манай бүлэгһөө гадна, мүн Агын аймагта комсомолой түрүүшын ячейкэ эмхидхэгдэһэн юм. Тиихэдэ бидэнэр, комсомолшууд эрдэм һургуули багатай, ехэ юумэ үзөөгүй байгаа һэмди. Бидэниие эрдэмдэ һургахын тулада ехэ оролдолго партиин зүгһөө гаргажа, курсада эльгээжэ һургадаг һэн. Бидэнэр хүдөө зонуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, Совет засагай түлөө идхамжа хэдэг, комсомолой ячейкэнүүдые эмхидхэдэг байгаабди.

1921 ондо хэдэн бурят-комсомолшууд Москва ошожо, Зүүн зүгэй революционно залуушуулай I съезддэ хабаадаа һэмди. Тиигэһэнэй һүүлээр партийна һургуулида ороо бэлэйбди. Чита хотодо тэрэ һургуули дүүргэмсээрээ РКСМ-эй Агын айкомой секретарь болохоор эльгээгдээ һэм. Тиихэдэ комсомолой хүдэлмэри ябуулхада олон бэрхэшээл тохёолдодог байгаа. Бурят зоной дунда лама, ноёдой, нюдарган баяшуулай нүлөөн ехэ байгша һэн. Шэнэ байдалай, Совет засагай түлөө ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг коммунистнууд, комсомолшуудта ехэ һаад хэдэг, хорлодогшье байгаа. Агын эдэбхитэй комсомолшуудай нэгэн нүхэр Цыбиковые бандидууд зобоожо алаһан юм.

Иигэжэ ангиин дайсадтай хэһэн тэмсэл соогуур комсомолой түрүүшын эмхинүүд байгуулагдаа бэлэй.

Б. Һамжилон, урдын комсомол, пенсионер.

Комсомолой путёвкоор

Минии ажал хүдэлмэриин зам олон миллион совет хүнүүдэй замһаал илгаагүй, адли юм.

Дорюун хүхюун дуугаа дуулалдан, коммунизмын шэнэ шэнэ барилгануудта, ойроо хүртөөгүй газар дайда элдүүрилэн ашаглахаяа партиин уряагаар мүнөө комсомолшуудай ошожо байхадань гаталан гараһан замнай нюдөөрөө хараһан мэтэ эли тодоор һанагдана. Гушаад онуудай үедэ эгээл иимэ хүдэлөөн болож байгаал даа.

Тиихэдэ Ленинград хотоһоо гуша гаран комсомолшууд комсомолой путёвкоор Бурят орон ерээ һэмди.

1935 оной зун. Паровозо-вагонно завод һаяхан лэ баригдаад, гэр байра болон бусад барилга үшөө хүсэд бодхоогдоодүй байһан юм. ПВЗ-гэй городок баригдажа үргэлжэлһөөр байба. Бэрхэшээлгүй юун байгша һэм. Гэр байрашье хомор байгаа. Культурын ордоной дэргэдэ түрүүшээр майхан татаад байгша бэлэйбди. Тэрэ жэлдээ бүри ноябрь гаратар майхан соогоо байгдаа һэн.

Минии ажалай зам үшөө Ленинградта эхилһэн юм. Эндэ ерэмсээрни комсомол-залуушуулай инструментальна цехтэ эльгээгээ бэлэй. Тус цехтэ хүдэлөөшэдэй 90 процентнь комсомолшууд һэн. Залуу хүдэлмэришэдые, илангаяа бурят кадрнуудые һургаха зорилготой байгаабди. Эндэ ажаллажа байха үедөө өөрынгөө мэргэжэлдэ табяад хүниие һургааб. Тэдэмни мүнөө эрхим хүдэлмэришэд болонхой. Жэшээлхэдэ, комсомолшууд Мария Филиппова, Василий Зеленин эрхим ажалаараа суурхадаг агша. Манай цехтэ мүнөө хүдэлжэ байгшадай 90 процентнь минии һургаһан хүнүүд юм.

Партиин ээлжээтэбэшэ XXI съездые манай цехынхид ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтахын түлөө тэмсэнэ. Үйлэдбэриин культура дээшэлүүлхын, хүдэлмэрилдэг газараа сэбэр байлгахын түлөө оролдонобди. Өөрынгөө ажал тухай хэлэбэл иимэ: һарынгаа нормо дунда зэргээр 500 процент дүүргэдэгби. Иимээр лэ ажаллажа партиин съезд угтаха хүсэлэнтэйб.

Е. Курочкин, ПВЗ-гэй олон станок даадаг харуулдагша.

Бүгэдэнэй һайндэр гээшэл

Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ой хадаа агуусхэ багша Ленинэй дүрэ зурагта биледтэй хүнүүдэй һайндэр байхаһаа гадна, энэмнай олон миллион совет хүнүүдэй һайндэр гээшэл. Граждан дайнай шэрүүн шанга жэлнүүдтэ дайлалдажа, түрүүшын табан жэлнүүдэй барилгануудые бодхоолсожо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай гал дүлэн соогуур гаража, эдир наһаяа Эхэ ороноо зорюулагшадай ехэ һайндэр болоно.

Ленинскэ комсомол анханда бии болохоһоо хойшо Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн ударидалгаар хүмүүжэһэн байна. Дүшэн жэл соо комсомолнай гайхамшаг зам гаталаа бшуу. Граждан дайнай хархис дайсадһаа ороноо хамгаалагшад, ойроо хүртөөгүй шэнэ газар элдүүрилэн ашаглагшад олонхидоо комсомолшууд байха юм. Комсомолшууд лэ социализм байгуулгын эгээл хүндэ фронт зарта партиингаа уряагаар ошодог бшуу. Ленинскэ комсомолой табан орденоор шагнагдаһаниинь алдарта замыень гэршэлнэ.

Шэнэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ һайн һайхан үүргэ комсомолдо даалгагданхай. Эхэ орондоо хизааргүй дуратай, үнэн ябадалтай хүнүүд комсомолой дундаһаа урган гараа. Бурят ороноймнай комсомолшууд иимэ шанартайгаар хүмүүжүүлэгдэдэг байха.

Түрүүшын эхэнэр комсомолшуудай нэгэн Ульяна Алексеевна Бабушкина Алайрай аймагай Хүйтэнэй хошуунай комсомолой комитедэй секретаряар хүдэлжэ байхадаа, Бурят нютагтаа ячейкэнүүдые олоор эмхидхэлсээ бэлэй. Манай республикын түрүүшын эхэнэр комсомолшууд А. Д. Далбаева, А. В. Гергенова, В. И. ...гоева, О. Д. Инкеева, Е. А. Халтанова, А. А. Бартанова болон бусад тэрэ үедэ ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Мүнөө Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ой тэмдэглэжэ байхадаа, эдэ комсомолшуудай габьяае тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

А. Вампилова, урдын комсомолка.

ВЛКСМ-эй ...

Залуу Совет гүрэнниие дарахаяа
Зайгуул дайсад хавгалалдан хүрэлээ һэн.
Тэмсэлэй дүлэн соогуур габһяа
Тиихэдэ гаргаад, анхан зүүгээ һэн:
Дайшалхы Улаан Тугай орден.

Ороодосото ажалай долги эбхэрүүлэн,
Олоной дунда мүрысөө дэлгэрүүлэн,
Оронойнгоо барилгада өөрыгөө сүрхүүлэн —
Сэлгтэй дорюун сэдьхэлдэ яларуулаа:
Ажалай Улаан Тугай орден.

Эхэ ороноо хамгаалгын нангин дайнда
Эрэлхэг зоригтойгоор һомонходон тулалдаад,
Шэрүүн фронт дээрэ, ара талада
Шэн баатаршалга, жэшээ харуулаад,
Шагнал абаа һэн: Ленинэй орден.

Хамагтаа магтаалтай комсомол

Цокто НОМТОЕВ

Ленин багшын комсомол

ар сулата
лай түрүүдэ суурхагша,
э хүсэтэ
эм һургуули шудалагша,
оной хайра
он орденоо яларуулагша,
үрэн домогтой
шэн ойгоо угтагша,
уу шударгуу
нин багшын комсомол!
ша үнэн
рксизмын һургаал дагагшад,
эй жаргалан
ммунизм тээшэ зоригшод,
этэ пионер

Дүүгээ хүтэлэн дахуулагшад,
Коммунист болохоо
Хүсэн зэһэн шармайгшад,
Жаргалтай алдартай,
Ленин багшын комсомол!
Эхэ орондоо
Эльгэ дүүрэн алхала!
Уужам замдаа
Урматай бахатай гэшхэлэ!
Түүхэтэ тэмсэлдээ
Түрүү ябаһанаа арьбажуула!
Эрдэм, һургаалай
Эршэ хүсөөр алдарша!
Орденто суута,
Ленин багшын комсомол!

Баатар солоёо дуудуулая

Улаан туг дээрэмнай яларжа байдаг ул манай комсомолшуудай ябагараһан алдарта замые—граждан ы атуу шэрүүн тулалдаануудые, түтабан жэлнүүдэй асари ехэ, зохёон ны ажалые, Эсэгэ ороноо хамгаалреэтэ байлдаануудые, дайгаар һанаһан город болон хүдөө тосхонуу, фабрика, заводуудаа һэргээн бодхоожэл ехэтэй шэнэ газар элдүүрилэнүүдые һануулна.

онды, Соведүүдэй залуу республ мандаһанай һүүлээр, Владимир ы үүсхэлээр ажалша залуушуулые рһэн Комсомол гэжэ политическэ айгуулагдаһан юм. Тэрэ гэһэнһээ Коммунистическэ партиингаа хүтэлоро орон дотороо коммунизм байлахын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ .

өдэр, 40 жэлэйнгээ ойе һайндэрлэдаа, манай урда үеын комсомол хубисхалша, зохёон байгуулхы, ы заншалые нарин нангинаар дагаи. ы ябанабди гэжэ, оронойнгоо бүхы лшуудтай хамта манай Бурят ороомсомолшууд партидаа, арад зондоо ыртайгаар мэдүүлнэ.

алиүүд үнгэржэ, залуушуулай урнтическэшье, ажахыншье шухала лартай шэнэ шэнэ зорилгонууд та. Мүнөө манай үеын комсомолшууд шэдэ орохо бэлэдхэл хэлсэжэ байнууд гээшэ. Комсомолой XIII съезд хэр Хрущевой хэлэһэн үгэ—«Комическэ ёһоор ажаһууха, һуралсаха, » гэһэн партиин захяа манай лай, ашатай туһатай ажал хүдэлгол зорилго болоо.

нгаа захяае Бурят ороной комнэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ гэжэ мүнөөдэр мэдүүлхэ золтойбди. айнгаа 9 һарын үсэд шанга тэмүүдые харуулая.

й республикын промышленна атинуудай, харгы замай, барилгазалуушуулай хэдэн зуугаад 312-ынь октябриин 20-до тэ түсэб дүүргэжэрхёод, ерэхэ—1959-1964 онуудай түсэбөөр за байна. 40 жэлэй ойн баярай ые ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр түлөө ямар ехэ эрмэлзэл, үүсхэл тэйгоор манай залуушуулай ажалһанние ганса энэ баримта гэрПВЗ-гэй вагон хабсаргадаг цехын Ошировай даадаг слесарьнүүдэй мүнөө 1964 оной түсэбөөр ажалайна.

өдэр, ойн баярай үдэр 18 мянга залуу хүдэлмэришэд жэлэйнгээ тугаһан тухайдаа омог баяртайгаар э. Эрхим комсомолшуудай дунда токарь-расточник Юлий Ушаков, Нуурай рудоуправлениин экска Петр Горобец, Темлюйцемстрой ДОЦ-эй модоно дархан Николай й, Кяхтын аймагай 2-дохи АТКь Анатолий Гладышев болон бу залуушуул алдар нэрэсэ суур-

бликымнай комсомолшууд элдэб түүхэй эд, түлишэ, электрын тайгаар гаргашалжа, уралан нари дурадхалнуудые оруулжа, 20324 түхэриг алмаа. Комсомолой 40 ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгынгаа нэ үдэр болотор 17 миллион түхэриг, жэлэй дүүрэтэр 20 миллион түхэриг алмалта хэхэ байһан юм.

ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн уралан нарижуулагшадай конкурсдо 1100 залуу хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд хабаадалсажа, 5084 мянга тухай түхэригэй алмалта хэхэ 1850 үнэтэ дурадхал оруулаа.

Хүдөө нютагуудаймнай залуу малшадкомсомолшууд ажалайнгаа эрхим бэлэгүүдээр баһал баясуулба. Нёдондоной энэл үеэр үнеэн бүриһөө 1500-гаад литр һү һааһан арбаад залуу һаалишад байһан аад, мүнөө нимэ һаалишадай тоо 150 гаран болоо. 2772 залуу һаалишаднай тус бүридөө дунда жэшээгээр үнеэн бүриһөө мянгаад литр һү һаагаад байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ мал ажал дээрэ хэдэ мянган залуушуулкомсомолшууд эльгээгдэжэ, хүдөө нютагай комсомолшуудай хахадһаа олониинь малшад болонхой.

Комсомолшууд-залуушуулай һү һаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ үнеэн бүриһөө 1923 литр һү һааһан Кяхтын совхозой 4-дэхи фермэ, 1905 литр һааһан «Красный опытник» (Заиграй), Калининай нэрэмжэтэ (Тарбагатай) колхозуудай залуушуулай фермэнүүд, 1796 литр һү һааһан Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой залуушуулай фермэ түрүүлжэ гараба. Һү һаалиин фермэнүүдэй залуу һаалиша нүхэд Дармаева (Бичурын совхоз)—2858 литр, Гармаева (Бичурын совхоз) —2690 литр, Казазаева (Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз)—2257 литр, үүлтэртэ үнеэдэй һү һаалиин фермэнүүдэй һаалиша нүхэд Аюшеева (Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз)—3755, Бадмаева (Сэлэнгын Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз)—2586 литр һү үнеэн бүриһөө һаажа, энэ мүрысөөндэ шалгараа.

Зуун эхэ хонин бүриһөө 116—128 хурьга абаһан, хэдэ хэдэн килограмм нооһо хайшалһан залуу хонишод: нүхэд Хандажапова, Яковлева, Байнзуров, Батуева (Кударын «40 лет Октября») Эрдынеева, (Хориин «Улаан Одон» колхоз), Галданов (Курумканай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), Дугоржапова (Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхоз) гэгшэдэй алдар нэрые дурдаха шухала.

Гурбан жэлэй соёлой добтолгодо хабаадаха зуураа, манай залуушуул съездынгээ захла заабарине бэелүүлэн, городууд болон хүдөө тосхонуудаа шэмэглэжэ, болбосон түхэлтэй болгожо захалаа.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэрние харалга, спортын мүрысөөнүүд, элдэб уулзалга хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор үнгэргэгдөө. ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан спортын спартакиадада 67697 хүн хабаадалсаба. Республикымнай спортсменүүдэй уласхоорондын холбоо барисаан улам хүгжэнэ. Энэ жэлдэ МНР-эй спортсменүүдтэй хүнгэн атлетикээр, санын, конькигай урилдаагаар, футболоор, боксоор мүрысөөнүүд болоо.

Мүнөөдэр 40 жэлэйнгээ ойе һайндэрлэжэ байхадаа, Бурят ороной залуушуул Коммунистическэ партияа тойрожо хэзээ хэзээнэйхиһээ нягтаар жагсанхай, партиингаа, арадайнгаа ямаршье даалгабари дүүргэхээр бэлэн байна гэжэ мэдүүлнэбди.

О. ДАМБАЕВ, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

Гайхамшаг тоо, баримтанууд

☆ 1918 ондо Ленинскэ комсомолой зэргэдэ 22.100 гэшүүд байбал, 1958 оной апрелиин 1-дэ 18.092.538 хүн болобо. ВЛКСМ-эй тогтоһонһоо хойшо тэрэнэй зэргэдэ 67 миллион хүбүүд, басагад хүмүүжүүлэгдээ.

☆ Нэгэдэхи, хоёрдохи табан жэлэй туршада комсомолшууд, залуушуулай дундаһаа 118 мянган инженер, технигүүд, хүдөө ажахын 69 мянган мэргэжэлтэд, 8 мянган врач, 91 мянган багшанар бэлдэгдэһэн байна.

☆ 1958 ондо ороной дээдэ һургуулинууд 290 мянган мэргэжэлтэдые, тэрэ тоодо 90 мянган инженернүүдые бэлдээ.

☆ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ 3,5 миллион комсомолшууд орден, медальнуудаар шагнагдаа. Советскэ Союзай 11 мянган Геройнуудай 7 мянганиинь комсомолшууд, комсомолоор хүмүүжүүлэгдэгшэд болоно. Тэдэнэй дундаһаа 60 хүниинь Советскэ Союзай Геройн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хоёр дахин хүртэһэн байна.

☆ Дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ Бурят ороной 12 мянган комсомолшууд һайн дураараа фронт мордоо бэлэй. Улан-Удын 12-дохи һургуулида багшаар хүдэлжэ байһанаа фронт ошоһон комсомол лётчик Петр Харитонов Советскэ Союзай түрүүшын Геройнуудай нэгэн болоо һэн.

☆ 350 мянган залуу хүбүүд, басагад комсомолой путёвкоор ошожо, шэнэ, залууг газар элдүүрилэлсээ. Шэн габьяата ажалаараа шалгарһан 30 мянга гаран комсомолшууд, залуушуул орден, медальнуудаар шагнагдажа, 262-ынь Социалистическэ Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртөө.

☆ Партиин Бурядай обкомой уряагаар һүүлэй хоёр жэл соо республикын 3,5 мянга гаран хүбүүд, басагад мал ажал дээрэ ажаллахаяа ошонхой. Энэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө комсомолшууд-залуушуулай 350 фермэ тэмсэнэ.

☆ Республикын предприятинуудаар комсомолшууд-залуушуулай 350 бригада, халаан хүдэлнэ.

☆ Бурядай комсомолшууд «Комсомолой ноосэдэ» жэлэй эхилһэнһээ хойшо 20 миллион 324 мянган түхэриг оруулаа.

☆ Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ залуушуулай коммунистическэ организацинуудта 5 миллион шахуу гэшүүд байһан аад, мүнөө 60 миллион шахуу хүбүүд, басагад оронхой.

☆ Совет залуушуул дэлхэйн 100 шахуу оронуудай залуушуултай харилсаа холбоо тогтоонхой.

☆ 343 мянган комсомолшууд-залуушуул ССР Союзай, союзна, автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй депутадууд боложо һунгагданхай.

Талын тунга ногоондо...

«Павел Корчагин, Олег Кошевой, Зоя Космодемьянская... ёһотойл эрэлхэг комсомолшууд ябаа даа. Теэд би яагаад энэ хүндэтэ арюун нэрые харюулжа шадаха биб» гэһэн һанал бодол долоодохи класста һуража ябаһан Дыжидмаа басаганай толгойһоо гарахаяа болибо. Һүниин зүүдэн, үдэрэй һанаан боложо ябаһаар һуралсалайнгаа жэлые дүүргээд, комсомолой билет зүрхэндөө хадагалаад, хүхюун зангаа гарган, артель ниитынгээ хонидые адуулжа ябаһан аба, эжы, эгэшэ гурбандаа гүйжэ ерээ бэлэй.

Хонишон Найдановай бүлэ хүхюутэй зугаатай болошобо. Одхон басаганайнгаа он бүридэ оншо нэмэжэ, жэл бүридэ шэнжэ нэмэжэ ябаһанда баярлаһан аба эжы хоёрынь Дыжидмаагайнгаа баруун хасарые ээлжээгээр таалаба. Долоодохи класс амжалтатайгаар дүүргэһыень магтаад, аятайханаар ябажа арбадахиие дүүргэһэнэй удаа, ахынгаа жэшээгээр институтда орохо бэзэш даа гэһэншүүгээр энхэрэн байжа мэдүүлбэ.

Аба эжы хоёройнгоо зоригые гэнтэ хухалхаһаа бэрхэшээгээд, Дыжидмаа һанажа бодожо ябаһанаа тиихэдэ хэлэнгүй үнгэрөө.

Бага балшар наһанһаа хойшо баабай, эжыгээ дахажа, хони, хурьга хаалсадаг, адуулалсадаг, эдеэлүүлэлсэдэг дээрэһээ басаган тэдээндэ ехэ эльгэ татанги байһан юм. Монсогорхон хушуутай, могдогорхон оодхон һүүлтэй, буржагархан сагаан хурьгадые харахадаа, Дыжидмаагай досоо наран гараһан мэтэ болодог байба. Амаралтын үдэр ерэхэдээ, зунайнгаа амаралтада байхадаа аба, эжыгээ амаруулдаг, хони малыень жэншэдгүй адуулаад байдаг һэн. Талын тунга ногоондо хонидоо бэлшээжэ, ая гангын хоншуухан агаарые сээжээрээ дүүрэн амисхаалаад, үдэшын тунгалаг һэрюундэ хоолойн хонгёое туршахада ямаршье зохид бэ.

«Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа» гэдэгтэл Дыжидмаа бүри һургуулида ороогүйһөө мал танихадаа бэрхэ, ямар хурьган али хонинойб гэжэ алдадаггүй байһан юм. Он жэлэй ошохо бүри басаганай нюдэн улам хёрхо, арга шадабаринь бүри ехэ болоо.

«Одоол дуратай энэ ажалдаа хүсэеэ туршаха, комсомол нэрээ нэрлүүлхэ саг ерээ бэшэ гү?» гэһэн бодол басаганай досоо түрөөд лэ, түрэлхидтөө хэлэхээ гайхаад ябаһаар, намар болгоо бэлэй.

Арбай тараанай эдеэшэжэ, алтан намарай богоһо тулажа ерэхэдэ, эжы, абатаяа зүбшэлсэхэ, һанажа бодожо ябаһанаа мэдүүлхэ баатай болобо.

— Яабаш басагамни? Хони адуулха, манаха гээшэмнай бараг хэрэг бэшэл. Бидэшни унтаха хэбтэхые мэдэнгүй ябаһанайнгаал ашаар малаа мал болгожо байна бшуубди. Һургуулидаа һурахаһаа ондоо юумэ бү бодо!—гэжэ байжа түрэлхидынь аргадаад, хорёодшье үзэһэн байна.

— Аба, эжы! Битнай Ленин багшын тогтооһон комсомолой гэшүүн болоо ха юм биб. Мүнөө колхоздомнай хонишод, хурьгашадай дуталдажа байхые таанар өөһэдөө мэдэнэт. Хонишоднай таанар мэтэ үбгэржэ, хүгшэржэ байна ха юм. Бидэнэй хонишон болоогүйдэ хэн болохо гээшэб. Комсомолой гэшүүн болоһон хойноо бэрхэшээлһээ зугадаха ёһогүйб,—гээд басаган тоб байса хэлэбэ.

Басаганайнгаа удхатай, зүб юумэ хэлэжэ байһандань урмашаад, аба эжы хоёрынь удааншье болонгүй, хонишон болохыень зүбшөөгөө бэлэй. Колхозой правлени, комсомолой эхин организаци Дыжидмаагай үүсхэлые дэмжэжэ, хурьгашан болгон томилоод, түрэлхидтээ хүдэлхыень дурадхаһан байна.

Иигэжэ басаганай хүсэл бэелээд, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ саг ерэбэ. Ажалые бэе дээрээ даажа абаха гээшэмнай бараг хэрэг бэшэ ааб даа. Урдань аба, эжыдээ туһалалсажа байхадань, дуратайдаа ябаад, дурагүйдөө наада зугаада ошохо саг байдаг һааб даа.

Мүнөөшни тиимэ бэшэ. Үбэлэй янгинама хүйтэн гү, хабарай хаг-суу һалхин гү, али нэбтэ шобто сохимо аадар бороошье байг, хонишон ажалаа орхихо ёһогүй.

— Малые муудуулхань бэлэн, харин тэбээрүүлхэ, түлжүүлхэнь бэрхэтэй юм,—гэжэ эгэшэ, эжынь басагандаа саг үргэлжэ заадаг.

Түрүүшын жэл түбэг һэжэг багатайгаар үнгэржэ, хурьгашан басаганай урма зориг улам бэхижэжэ, ажалдаа халажа ороо.

Үдэртөө хони, хурьгадые эдеэлүүлхэ, адуулха, үдэшэндөө наада зугаада ябаха, концерт табиха, кино хараха, сүлөөтэйдөө уран зохёолой номуудые уншаха, комсомолой суглаанда байха, бусад хонишодто «Бурят үнэн» газетын һониние дуулгадаг... үлүү саг Дыжидмаада байхагүй. Он жэлэй үнгэрһые мэдэбэгүй.

Хоёрдохи жэлдээ хурьгадые абахадаа, комсомол басагамнай дүй дүршэлтэй, хонидой хурьгалха үедэ нойрынь һэргэшэдэг болоо. Эхэдээ гологдоһон хурьгадай бэедэ дабһа түрхижэ, тээгэ, тээгэ...» гэжэ байгаад, урин гоё хоолойгоор дуу дуулажа, тэдэниие абхуулдаг аргатай болоо.

Тиигэжэ суута хонишон Найдановай бүлэдэ үшөө нэгэ бэрхэ хонишон нэмэбэ. Хамтаараа эбтэй этэйгээр ажаллан, бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабажа гараа. Үбэл хонинойнь байра хүйтэн, шиигтэй, үбһэ тэжээл хомор байгаа һэн. Тиигэбэшье оролдолгын хүсөөр хурьгадаа гарза хоролтодо оруулангүй, түрүү аргаар түлжүүлээ. Отарынгаа 100 хонин бүриһөө 111 хурьга түлжүүлжэ, колхоздоо тушааһан байна. Хонин бүриһөө 3 килограмм 60 грамм нооһон абтаа.

— Зун, намарай сагта һайса бэлшээгдэжэ, үбэлжэлгэдэ тобир тарганаар ороһон хонид үдэсэтэй, хурьгадынь шэрхи бэетэй, үбшэ хабшанда булигдасагүй байдаг,—гэжэ Дыжидмаагай эжынь хорёод жэлдэ хонишон ябаһан Рыгзэмаа хүгшэн хөөрэжэ һуудаг.

«Мал хараһан ама тоһодохо» гэжэ бурят зоной хэлсэдэгээр хонишон Найдановай бүлэ золтой жаргалтай, үнэр баян ажаһуудаг. «Хүбүүндээ «Волга» машина абажа үгэхэ юм байна» гэжэ Бараади үбгэжөөл хөөрэдэг болоо һэн.

Октябрь һарын һүүл... Артелиингээ олон комсомолшууд-залуушуултай хамта Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахые Дыжидмаа басаган үнэн сэдьхэлһээ хүсэжэ, хонидоо оролдосотойгоор адуулна, хүшэ шадалыень нэмээнэ.

Ара Байсын майла, голнуудаар атар тарган хонидые залажа ябаһан, сахюур сагаан мори унаһан, ВЛКСМ гэһэн значок энгэртээ яларуулһан, арбан юһэ наһатай, урин зулгы шарайтай, согтой, залитай басагантай уулзахал байхат. Энэмнай Хориин аймагай «Коммунизм» колхозой залуу хонишон Дыжидмаа Найданова гээшэ.

«Талын тунга ногоондо,
Тарган хонидом тэрээндэ» гэһэн хонгёо хоолойгоор энэ басаганай аялга тааруулжа ябахыешье шагнажа болохот. «Эжы, абадаал адли эрхим хонишон болохоб» гэһэн һанал бодол Дыжидмаагай досооһоо гарадаггүй.

Б. ГЫЛЫКОВ.

МАНАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

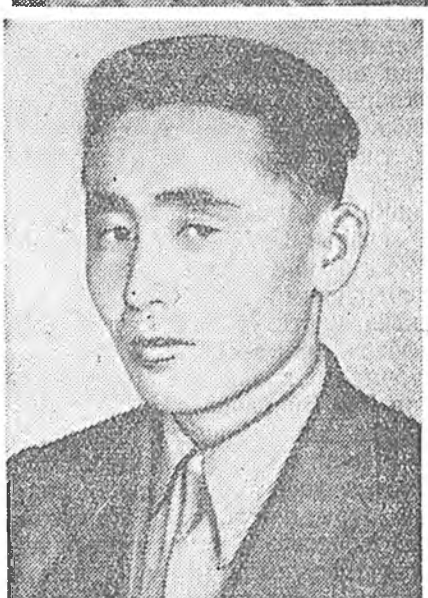

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ойн баярай үдэрые ажалай эрхим амжалтаар угтаһан комсомолшууд—Улан-Удын судна барилгын заводой слесарь-монтажнигуудай бригадир Р. Гареев, Бичурын совхозой һаалишан Д. Гармаева, Иволгын аймагай «Ком[illegible]» колхозой ахалагша хонишон Н. Пурбуев, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Л. Бадмаева.

й түүхэһээ

Һандарһан ажахыгаа дайнай һүүлдэ
Һэргээн бодхоолсожо габшагай хүдэлөө,
Энэ барилгада, залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ
Эдэбхи үүсхэл гаргаһанайнь түлөө
Эхэ орон барюулаа һэн: Ленинэй орден.

Хаана, ямаршье хэрэгэй гарабал,
Хамсыгаа шуугаад хүдэлжэ ородог лэ.
Хүбшын дундуур гудогуудые хашхаруулаад,
Хооһон талые шэниисээр халюуруулаад,
Хадаа һэн тугтаа Ленинэй орден.

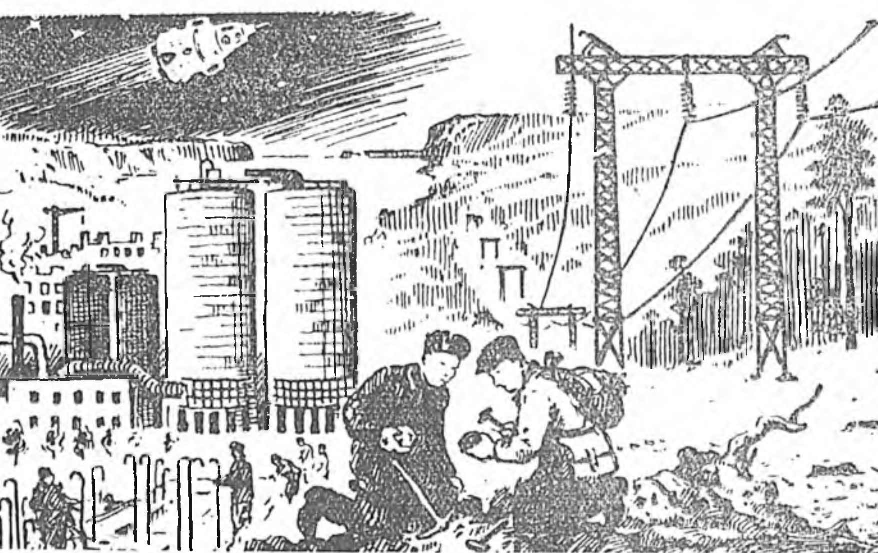

Коммунизм тээшэ дабшана араднай,
Холуур ниидэнэ хэмэл ододнай.
Комсомолнай хододоо түрүү зэргэдэ
Хүдэлнэ, тэмсэнэ партиингаа дэргэдэ,
Хүлеэнэ, даллана ерээдүйн орден.

Зурагуудынь Н. Головановай.
Шүлэгүүдынь А. Бадаевай.

Д.-Д. ЖАЛСАРАЕВ

Дуулая дуугаа, комсомолшууд

Эхэ оронойм залуушууд,
Эрхим манай комсомолшууд.
Залуу наһаяа суурхажа,
Жаргалта дуугаа дуулая!

Бурят оронойм залуушууд,
Баатар зоригто комсомолшууд,
Эхэ ороноо магтажа,
Ирагуу дуугаа дуулая!

Ленин багшын заабаряар
Коммунизмые байгуулая,
Хонгёо һайхан хоолойгоор
Коммунис партяа магтая!

Эхэ оронойм залуушууд,
Эрхим манай комсомолшууд,
Дүшэн наһаяа суурхажа
Дуратай дуугаа дуулая!

Залуу нүхэдэй жаргал

Залуухан хоёр зүрхэнэй инаг халуун дуран тухай хэды олон һонирхолтой түүхэ домогууд хөөрэгдөө, хэды олон шүлэг дуунууд, хүгжэм зохёолнууд найруулагдаа гээшэб.

Теэд ямаршье бэлигтэй бэрхэ уран зохёолшо гү, али уран шүлэгшэ инаг хоёрой халуун дура сэдьхэлые өөһэдынь һанагшаар харуулжа бирахагүй юм даа.

«Олохон номуудые уншаалби даа, теэд бидэ хоёрой инаг дуран тухай тэдээн соо үгыл даа»—гэжэ нэгэ ород дуун соо дуулагдадаг бшуу. Зүбөөр лэ хэлэгдээ гээшэ ха.

Мүнөөнэй совет үеын залуушуулай инаг дурые урда сагай, бүдүүлиг харанхы үеын залуушуулай инаг дурантай зэргэшүүлэн харуулаадшье яалайбди. Энээн тухай яһалашье дуулаһан, уншаһан ха юмбибди.

Манай үеын залуушуул ажаллажашье, дурлажашье шададаг байна бшуу. Хүбүүн басаган хоёрой бэе бэедээ дурлалсаад, сэдьхэлээ нэгэдэн хамтаржа, ёһотой гэгшын совет нангин бүлэ боложо, үри хүүгэдтэйгээр үнэр баян жаргажа һуухада, хэн баярлахагүйб даа.

Урдань үгытэй хоёрой гэрлэхэдэ: «абдараар дүүрэн алтатай, араар дүүрэн адуутай болооройт» гэжэ гү, али «сэргэдээ уяха моритой, сэбэр һайхан үритэй болооройт!» гэжэ юрөөдэг байгаа һааб даа. Харин мүнөө, жаргалта хоёр залуушуулай хамтаржа гэр бүлэ болоходо, ондоогоор юрөөдэг болонхойл. «Жаргал дээрээ үшөө ехээр жаргажа һуухатнай болтогой!» гэхэ мэтээр лэ юрөөдэг болоо ха юм. Мүнөө үеын жаргалта совет залуушуулда ондоо юушье хэлэлтэйб.

Октябриин 25-да, амаралтын урда үдэр болоһон түрэ хурим дээрэ эгээл тиимэ үгэнүүд дуулдаа һэн.

Энэ жэлдэ Москвагай Максим Горькиин нэрэмжэтэ институт дүүргэжэ ерэһэн Цырен Галанов хани нүхэртэй болоһонойнгоо баярта гэжэ түрэ хурим хэбэ. Эрхүүгэй медицинскэ институт дүүргээд, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын амбулаторидо врачаар ажаллажа байһан Рая Бильдуевае бүхы үе наһанайнгаа хани нүхэр болгожо абаа. Урихан халуун үгэнүүдые хэлэхэеэ, эдэ хоёр залуу үетэнэй саашадаа бүри һайханаар жаргажа һуухые юрөөхэеэ хани нүхэдынь, түрэл түтимүүдынь энэ түрэ найрта сугларба. Тэдэнэй дунда Цырентэй хамта һураһан залуу поэдүүд, уран зохёолшодшье бии байгаа.

«Залуу хоёр нүхэдэйнгөө үнэр баян жаргажа һуухын түлөө түрүүшын духаряа үргэе!» гээд, Хоца Намсараевич бодошобо. Хундаганууд мүргэлдөөд, хурим түрэ наяржа захалаа.

Залуу хоёрые амаршалһан хуримай үгэнүүд хэлэгдэжэ, бэлэг сэлэг барилган болобо. Алтан бэһэлиг зүүлгэхэһээ эхилээд, айл боложо һууһан хүнүүдэй ажахыда хэрэгтэй бүхы юумэнүүд барюулагдаа.

«Радиогой дамжуулгануудые шагнажа, хүхюун хүгжэм доро хатаржа байгаарайгты» гэжэ юрөөгөөд, радиогой хүдэлмэришэд «Байкал» гэжэ радиоприёмник үгэбэ.

«Тооһогүй сэбэрээр һуухынтнай түлөө» гээд залуу хоёрой үетэн нүхэд тооһо шорой һородог машина бэлэглэбэ. Гардероб, шэрээһээ эхилээд, аяга табагууд, амһартанууд хүрэтэрөө барюулагдаа. Эгээл эрхим һайн бэлэг болгон, залуу хоёрой хани нүхэд—поэдүүд шүлэгүүдээ уншаа. Тэдэнэй уншаһан шүлэгүүд плёнко дээрэ бэшэгдээд, хуримай болоһон газарта тодхогдоһон радиогоор дамжуулагдаа. Поэдүүд Цыден Галсанов, Чимит-Рыгзэн Намжилов, Цыден-Жаб Жимбиев, Александр Жамбалдоржиев, Алексей Бадаев, Владимир Петонов, Гунга Чимитов өөһэд өөһэдынгөө зохёоһон шүлэгүүдые уншаба.

«Зузаан гүн жаргалай түлөөдэ
Зуун духаряа мүргэлдэн
һэлгэгдэг,
Залуу хоёроймнай торгон
харгые
Заяа хубииень арюудхан сүршэг»—гээд Чимит-Рыгзэн Намжилов юрөөгөө.

Поэт Цыден-Жаб Жимбиевэй:

«Галановтан ганса тандаа
гайтайхан юрөөл хэлэхэмни,
Эндэ һууһан зонһоо олон
үринэртэй болоגты гэхэмни»—

гээд шүлэгөө дүүргэхэдэнь, хүнүүд дарьяса энеэлдээд, «архимнай гашуун болошоол» гэлдэн хашхаралдана. Залуухан хоёр бага зэргэ аягүйрхэн улайлдажа һуугаашье һаа, хурим түрын ёһые хүндэлэн таалалдаха ушартай болобо.

«Тверской бульвар, хорин
таба —
институт гүб даа, энэмнай.
Тэндэ бидэнэр ном шагаагаа
һэмди, эбтэй.
Тэрэнһээ хойшо үнишье
болоогүй,
харин мүнөөдэр
Эльгэн һайхан баяртайгаа
түрэ хэжэ, эсэгэдээл адли
бүдүүн
томоотой, олон нүхэдтэй
байһандатнай
баяртайб, һайнта даа нүхэд!»

—гээд суг һураһан нүхэрынь—Гунга Чимитов—айл боложо байһан залуу хоёрые юрөөбэ.

Һанаанда ороһон һайхан юрөөлнүүд, шүлэгүүд уншагдажа, ирагуу һайхан хүгжэм дуунууд оройхон болотор зэдэлэн байгаа һэн.

Жаргалта совет үедэ түрэһэн залуу хоёрой гэр бүлэ бололгын түрэ найр хүхюутэй соггтойгоор, хүндэтэй ямбатайгаар боложо үнгэрбэ.

В. Лубсанов.

Ш. НИМБУЕВ

Омогорхол

Жэлнүүдэй ошохонь
Жэгтэйхэн түргэн лэ.
Һаяхан лэ шэнгеэр
Һанагдана гушаад он:
Хорёод наһатай,
Комсомолой биледтэй,
Орьёлжо, бусалжа,
Ургажа ябааб.
Анха түрүүшын
Артельдэ орожо,
Харанхы байдалһаа
Хахасан һалахыень,
Ашата Ленинэй
Арюун замаар
Урматай, зоригтой
Урагшаа дабшахыень
Улад зониие
Уряалалсажа ябааб.

Ангиин дайсадай
Ааша, хорыень,
Арга мэхыень
Элишэлэн сохилсооб.
Эбдэн даралсааб.

Түүхэтэ тэрэ
Түрүүшын колхоз
Байгуулха тогтоол
Баталалсажа байхадам,
«Зүб замаар
Зүдхэжэ ябанаш»—гээд,
«Үнэн хэрэг
Үйлэдэжэ ябанаш»—гээд
Шэхэндэм Ленин
Шэбэнээ бэлэй...

Түрэл нютагтаа
Түрүүшын колхоз
Байгуулалсаһан золтойдоо
Бахарханаб мүнөө.

Барас ХАЛЗАНОВ

Долгорхон
(ДУУН)

Ягаахан сэсэгэй хонхосог соо
Ялалзаа шүүдэрэй дуһалхан.
Балшар минии зүрхэн соо
Байрлаа хонишо Долгорхон.

Үргэн талын тэгэндэ
Үүрэй толоноор ушараа хүм.
Харахан мойһон нюдэндэнь
Халуухан дурыень уншаа хүм.

Аяар тиихэһээ зүрхэндэм
Амар заяа үгэнэгүйл.

Дуугай ябаха хүндэл даа,
Дураяа хэлэхээш зүрхэсэнэгүйб.

Хэдыш иигэжэ ябахадам,
Хайхарнашьегүй намайгаа.
Ягаад нюусаяа дэлгэхэб,
Ягаад хэлэхэб дуратайгаа.

Улаахан сэсэгэй хонхосог соо
Улалзаа шүүдэрэй дуһалхан,
Уяхан минии зүрхэн соо
Уурхайлаа хонишо Долгорхон.

Холын Курумканда

Залуу поэт Солбон Ангабаев Москвагай литературна институт дүүргэжэ ерэһэнэйнгээ һүүлээр арадайнгаа ажабайдалтай гүнзэгыгөөр танилсахын тулада түрэл аймагтаа—Курумкан ошоод, ажаллажа байна.

— Темэ гэхэдэ захагүйл,
Тээлмэрдэнхэй байналби:

Юунһээнь эхилхээ мэдэнэгүйб,
Юрэдөө ухаам хүрэнэгүйл.

США-гэй Верховно сүүдэй шиидхэбэриин ёһоор урда штадуудтань сагаан ш тай болон негр үхибүүд сугтаа һураха болоһон байна. Гэбэшье, урда зүгэй штадуудай губернаторнууд үндэһэ яһанай илгаа гаргаха ябадал бүри һүжэрэ тулада хэдэн һургуулинуудые хааһан байна. **Зураг дээрэ:** Норфолкдо зүг һургуули хаагдаһан байгаа. Тэдэнэй нэгэнэйнь һурагшад һургуулиень эрилтэ хэһэн бэшэгтэ гар табижа байна. **Ассошиэйтед Пресс агентствын фо**

Капиталай оронуудтахи залуушуулай хүндэ хүшэр байдал

Капитализмын «үргэлжэ дээрээ хүгжэхэ», ангинуудай хоорондохи илгаагай үгы болохо «шэнэ үе» эхилээ гэжэ буржуазна номнолшод һүүлэй үедэ үгэ хүүр ехээр дэлгээдэг болоо. Капиталистическэ «Жаргалай орон» гэдэгые хэды ехээр тэдэнэй магтадаг болобошье, мүнөө үедэ үнэн бодото байдалые нюуха далдалха гээшэ бэрхэтэй юм. Буржуазна хэблэлшье капиталистическэ оронуудай ажалшадай байдалай хүндэ хүшэр байһые нэгэтэ бэшэ мэдэрхэ баатай болоно. Тиихэдэ ажалша залуушуулай байдал бүришье хүндэ хүшэр юм. Энээн тухай доро дурсагдаһан тоо баримтанууд эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

АМЕРИКЫН ХОЛБООТО ШТАДУУД

Энэ орон дотор капиталистическэ обществын бүхы муу талань тон элеэр харагдан гарадаг байна. Эндэхи ажалша залуушуулай байдал угаа хүндэ хүшэр юм. Эдир залуу хүбүүд, басагад үнэндөө политическэ эрхэһээ хаһагданхай. Хори нэгэ наһатай болоһон эрхэтэд һунгалтада хабаадаха эрхэтэй гэжэ тоологдодог болобошье, тэдэнэй нилээд олонхинь элдэб шалтагаанаар һунгаха эрхэһээ хаһагдана. Жэшээлхэдэ, һунгалтада хабаадахын тула нэгэ газартаа 6 һарын турша соо таһалгаряагүй һууха зэргэтэй юм. Теэд залуушуулай нилээд олониинь ажал хүдэлмэри бэдэржэ, орон соогуураа ябажа байха баатай болодог дээрэһээ һунгалтада хабаадажа шададаггүй. Хори юһэн штадтань сэрэгэй алба хэгшэд һунгалтада хабаадаха эрхэһээ хаһагданхай. Теэд сэрэгэй алба хэгшэдэй олонхидынь залуушуул байдаг ха юм. Элдэб шалтагаанаар, илангаяа үндэһэ яһанай илгаа гаргагдадаг дээрэһээ 1956 ондо президентые һунгаһан һунгалтада 15 миллион хүн хабаадажа шадаагүй.

Сагаан шарайтанай хара шарайтантай гэрлэхэ ябадал Америкын хэдэн городуудта хоригдонхой. Джорджиин, Урда Каролиниин, Миссисипиин университедүүдтэ нэгэшье негр һурадаггүй.

Ажал хүдэлмэриин оньһожоруулагдаха тудам усалталга ехээр гарана. «Корейдэхи дайнай гурбан жэл соо үргэлжэлхэдэ 32 мянган хүн алуулһан, 111 мянган хүн шархатаһан байгаа һаа, энэ үе соо орон доторнай 45 мянган хүдэлмэришэн усалтажа үхэһэн, 6 миллион хүн гэмтэһэн байна» гэжэ нэгэ комисси тэмдэглээ.

Залуушуулай дунда хүдэлмэригүйшүүл тон олон болонхой. 24 наһатай 7 хүдэлмэришэн бүхэнэй нэгэниинь ажалгүй юм. Тиихэдэ 25—29 наһатай хүдэлмэришэд бүриин 11 хүниинь хүдэлмэригүй байдаг.

Ажалша залуушуул байра байдалаар тон мууса хангагданхай. Сэрэгэй базануудые барилгада гэр байрынхида орходоо таба дахин ехэ мүнгэ зөөриин һомологдодог дээрэһээ США-гэй ажалшад муу гэр байрада ажаһууна.

Хүниие үзэн ядаха үзэл сурталаар залуушуулые хүмүүжүүлдэг дээрэһээнь, гэм хэхэ ябадал е олошорно. Бүхы гэмтэ ябада хахадыень шахуу залуушуул США-да 4,2 минута бүриин ехэ гэмтэ ябадал хэгдэжэл бай

ФРАНЦИ

Франциин залуушуулай бай мүн лэ хүндэ хүшэр юм. Эндэхи дэлмэришэн залуушуул эгээн ехээр мүлжэгдэдэг байна. 14-һөө хүрэтэр наһатай 5—6 миллион залуу хүбүүд, басагад капиталистическэ конвейерна үйлэдбэриин ноһоо үрдихын тулада зобожо лижа байдаг.

Францида һара соо амида һуухын тулада 30 мянган франк рэгтэй болодог. Теэд бүхы хүдэ ришэдэй хахад шахуунь һара тэрээнһээ һураггүй бага олзо дог байна. Тэдэнэй олонхинь за шуул болоно бшуу. 25 хүрэтэр һатай аад, гэрлэһэн залуушу 30—40 процентнь байрагүй юм жэ «Трибюн дю пепль» газетэ хан мэдээсэһэн байна.

ДАНИ

Даниин «Фремад» гэжэ га һаяхан иигэжэ бэшэһэн байна: гэ гэрлэһэн залуу хүн байха ба гүй дээрэһээ провинци руу гар аад, тэндэшье байра оложо ша гүй. Свёкло хадагалдаг нүхэн тэдэнэр байха баатай болоо. гээд һамганиинь тэрэ нүхэн соо райлһан байна. Энэ залуу хүн хадаа хулгай хэхэ баатай бо Энээнэй түлөө залуушуулые гэ дэг юм. Гэбэшье нимэ ушар ществын байгуулалтаһаа дулд на. Эндэ залуушуул зэмэтэй бэ

ИСПАНИ

Буд нэхэдэг фабрикын хүдэ ришэн Мариа Р. иигэжэ бэш «Испаниин залуушуул угаа му хэ байдалда ажаллана. Бидэ үзэгдөө дуулдаагүйгөөр доромж дог Франкогой политическэ за бидэндэ бүришье ехэ хашалта шалта үзүүлнэ. Зүгөөр бидэ һайн һайхан ерээдүйдөө этигэ байнабди».

ЯПОН

Залуушуулай, илангаяа хүдэ байдал эндэ тэсэшэгүй хүндэ шэр юм. Японой «Авангард» журналай мэдээсэһэнэй ёһоор хойн 50 долларто, минсгэйн долларто байхада, эдир залуу б ган 22 доллароор худалдаан дог. Энээндэ тайлбари үгэлтэ элил даа.

***

Зүгөөр капиталистическэ оро дай залуушуул энэ байдалтаяа сэдэггүй, харин мүлжэгшэдтэ гүүсэн, үсэд шанга тэмсэл байдаг. Политическэ эрхэтэй хын, салин хүлһээ дээшэлүүл газар абахын, эрдэмдэ һурахын лөө тэдэнэр тэмсэнэ. Дэлхэйн ка питалистическэ оронуудай за шуулай гол эрилтэнүүд нимэ на.

Редакторай орлогшо.
С. Б. БАЛЬЖИНИМ

ЗОРИГТОЙШУУЛАЙ НЭГЭН

Комсомолец Даба Зоригтуевтай би гэнтэ уулзашоо һэм. Госпитальнуудһаа эдэгэжэ гараһан сэрэгшэд Ленинградай Карл Марксын үйлсэдэ байдаг казармада сугларaад, түрүү позици руу дахяад эльгээгдэдэг байба.

Би тэрээнтэй хамта маршева ротодо ороод, Синявнинска хадын боори хүрэтэр сугтаа ерээ һэм. Шархатахаһаа урид Даба Зоригтуев зориг ехэтэй, хурса нюдэтэй тагнуулшан, мэргэн снайпер байгаа. Эндэһээ Даба өөрынгөө частьда, нүхэдтөө ошохо дуратай байжа, бидэнэр хоёр тээшээ һалаһан байгаабди. Намайе связист болгожо, ондоо полкдо эльгээгээ һэн. Тиин бидэнэр хожом уулзаха, уулзахагүйгөө мэдэнгүй тараа һэмди. Гэбэшье хорёод хоноод дахинаа уулзаа бэлэйбди.

Би ажаглалтын түрүү пунктда связист байгааб. Үдэртөө хоёр дахин гэдэргээ, тыл руу, хоёрдохи эшелондо ошожо, халуун обед, ужин асардаг һэм. Тэрэ бүридөө орёо түбэгтэй замаар ябажа гарадаг бэлэйб. Юуб гэхэдэ, ажаглалтын пунктһаа 200-гаад метр холодоод ябахадам, траншейгүй газар боложо, немецкэ ажаглагшадай нюдэн доро, тэдэнэй буудалга доро ородог байбаб. Манай солдадуудай эндэ харагдахатай хамта дайсанай снайпернууд, миномётчигууд буудадаг һэн. Һөөргөө бусахань баһал хэсүүтэй байгаа. Юуб гэхэдэ, немецүүд баһал буудадаг байба.

Нэгэтэ һүни бидэнэртэ тагнуулшад ерэбэ. Даба Зоригтуев тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэнь байгаа. Тэдэнэр үглөөгүүр болохоһоо урид немецкэ линидэ ойро хүрэтэр хэдэн дахин мүлхижэ ошоод, дайсанай подразделенинүүдэй юу хэжэ байһаниие ажаглаба.

Тиигэжэ тэдэнэр дайсанай байһан газарые гурбан үдэрэй туршада ажаглаһан байгаа. Юундэ тиигээб гэхэдэ, үдэр добтолго хэжэ дайсанай блиндажые һандаргаха, «хэлэ» барижа асарха зорилготой байһан юм.

Энэнь орёошье, аюултайшье, зорилго байба. Эдэ тагнуулшадай амжалтаһаа олон подразделенинүүдэймнай дайшалхы ябуулга дулдыдаха байгаа.

Ажаглалтаяа дүүргээд, бусад тагнуулшадтаяа хамта Даба тылдэ бусаба. Тэндээ нэгэ үдэр добтолхын тула табан үдэрэй туршалгын һургуули хэбэ. Энэ туршалгыень дивизиин тагнуулай командир майор Чернышов хүтэлбэрилөө. Туршалга хэжэ дүүргэһэнэй һүүлээр тэдэнэр манай НП-дэ (ажаглалтын пунктда) ерээд, дайсанай частьнуудай юу хэжэ байдагыень һүниндөө ажаглан хараба. Тиин манай НП-һээ 500 метрын газарта блиндаж байдаг, тэрээн соо немецкэ хоёр офицер, нэгэ сержант, нэгэ солдат байрлаад, манай частьнуудые ажаглан хаража байдаг байба. Тэрэ эгээлэйнь солдат блиндажһаа холо бэшэ газарта байрлаад, автомадаар ходо буудадаг һэн. Тэрээнэй наада тээхэнэ хэдэн дабхараар хэһэн шабын түмэр хаалта, тэрээнһээ наагуур манай талада минэнүүдые нюуһан газар байгаа.

Манай тагнуулшад үүрэй сайхаһаа урид тэрэ газарые минэһээнь сэбэрлэбэ. Энэ үедэ немецкэ талаһаа тэдэниие ажаглаагүй, нэгэшье снаряд забһарай газар дээрэ унангүй үнгэрбэ. Манай тагнуулшад тэрэ шабын түмэр хаалтые танк эбдэдэг гранатаар таһа сохёод, үдэрэй добтолгые агшан зуура, дайсанай подразделенинүүдэй сожоошье татажа үрдеэгүйдэ, арбан табан минута соо үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Дивизиин командир полковник Шкель майор Черныовтой хамта НП-дэ һүни бии болобо. Немецүүдэй эдеэлжэ байха үедэнь, үдэрэй 12 часта добтолгоёо эхилхэ гэжэ шиидэгдэбэ. Энэ сагһаа урид сержант Даба Зоригтуевай тагнуулшад хэрэгтэй газартаа ошожо, байраяа эзэлһэн байба. Тэдэнэр бүлтадаа соггтой хүхюунүүд байгаа. Юуб гэхэдэ, полковник тэдэнэртэй хөөрэлдэжэ, зоригжуулһан юм. Суута бурят тагнуулшан Даба Зоригтуевай ударидаха байһан туладань добтолго амжалтатайгаар үнгэрхэ гэжэ дивизиин командир найдажа байгаа.

Үдэрэй 11 час 50 минута болобо...Дивизиин командир үнөөхи тагнуулшадай добтолгоёо эхилхэ газарһаа ондоо тээшэ харанагүй, һанаагаа ехэтэ зобожо, дээр дээрэһээнь тамхяа носооно. Арбан хоёр час болобо. Теэд... манайхинһаа хэниишье бодоногүй. Иихэдээ юун болооб? Айдаһаниинь хүрэшэбэ гээшэ гү? Теэд Даба Зоригтуевынь яашоо юм? Теэд бэшэниинь яашоо юм?..

Хожомынь мэдэхэдэ, эгээ энэ үедэ немецкэ сержант блиндажһаа гараад, табан минута тухай манай тала тээшэ хараһанайнгаа һүүлээр һөөргөө ороһон байгаа. Энээниие хараһан манай тагнуулшад һаатаһан байба. Арбан хоёр час 10 минутада манайхид танк эбдэдэг граната шэдэжэ, шабын түмэр хаалтые эбдэбэ. Гранатын тэһэрэлгэнээр дайсанай часовой бүглэрэн унаба, хаалта соогуур гараха зай бии боложо үгэбэ. Тиихэтэйнь хамта манайхидуул немецкэ часовойе бүхэд бaряад, хоёрдохи гранатаяа блиндаж худар шэдэбэ. Гранатын тэһэрһэнэй һүүлээр тэдэнэр блиндаж руу шурд гүйлдэжэ ороод, шархатаһан офицерые барижа абаба. Бэшэниинь алуулһан байгаа. Удаань «хэлээ» абаад бушуухан бусажа ерээ һэн.

Манай тагнуулшадай НП-дээ бусажа ерэһэн хойно немецүүд һэгээ оробо. Энэ үдэрэй добтолго арбан табан минута соо үргэлжэлжэ, амжалтатайгаар дүүрээ һэн.

Полковник Шкель тагнуулшадые нэгэ нэгээр тэбэрижэ, дайшалхы даалгабари бэелүүлһэнэйнь түлөө баясхалан хүргөө.

— Комсомолец Даба Зоригтуев, ши һайн тагнуулша, зоригтой сержант байнаш,—гэжэ дивизиин командир хэлээ һэн.

Бурядай комсомолшуудай нэгэн Даба Зоригтуев фронтдо ябахадаа дайшалхы даалгабаринуудай нэгые иигэжэ бэелүүлээ һэн. Тиимэ зоригтойшуул фронт дээрэ олон бэлэй.

ДАНРИ ХИЛТУХИН.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37. отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00876. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №